

Evet, hocam yani işte bir şey vardı, ..ak..., genel kurul sonrası biraz tüzüğe hani değişiklikler yapılsın diye bir çalışmamız vardı, öneriler vardı. Bir araya geldik, onun hani dedik hiç olmazsa hayata geçirmek adına bir şeyler yapalım. İşte bu ayın 23'ü, 24'ü, 25'i de öyle hani bir kapsamlı, sınırlı sayıda, 60 kadını geçmeyecek şekilde büyük bir yer ayarladık. Bir buluşma yapacağız, uğraşyoruz. İşler çok yoğun gidiyor. Biz de tabi bir de toplu sözleşme falan yapıyoruz. O toplu sözleşmeler pandemiden dolayı bayağı bekletildi, dört, beş ay ertelendi. Başlayınca da hızlı bir şekilde iç içe girdi. Fakat işte bu toplu sözleşme müzakereleri de iyi geçmiyor. Çünkü iş verenler hep biliyorsunuz, malum, ekonomik krizi falan gösteriyorlar. En büyük gerekçeleri o. Bir de sitelerde örgütlüyüz. Yani "****" Sendikasının, sitelerde çalışan arkadaşlarımızı örgütlüyoruz. O karşımadaki iş verenler de tabi şey diyor, yani hepimiz işveren değiliz. Haliyle biz de emeğimizle geçiren insanlarız, emekliyiz. Kimimiz emekliyiz de bizim emekli maaşımıza zam yapılmadı, biz size zam vermeyeceğiz falan. E böyle hani, moral bozucu, işçinin morali bozuluyor, işte okumaya çalışıyoruz, hani işte grev hakkımızı kullanabilir miyiz? İşçi hiç razı değil. Ama ne yazık ki öyle bir süreci yaşıyoruz. Hani işte diyorum ki bir sanayi sektöründe grev yaparsan ses getirirsin. Ama bizim böyle daha küçük ölçekli olan işyerlerinde, insanlar borçlu, harçlı, göze alamıyor. Biraz onlar hani şey yapıyor, bizi sıkıntıya sokuyor. Umarım aşarız.

1964, 23 Ekim 1964'te, Iğdır. Iğdır'ın çok yakınında bir köydü. Ama şimdi Iğdır il olduktan sonra, köyümüz Iğdır'ın bir mahallesi oldu. Sekiz kardeş, beş kız, iki erkek. Kürt bir ailenin çocuğuyum. Kürt bir, yani bir Kürt kadınıyım. Tabi bizim Iğdır'da, Iğdır'da Azeri ve Kürtler birlikte yaşıyor. Yani iki halk vardı. Hani işte bir Diyarbakır'da, bir başka yerde hani sırf Kürtler yaşar veya hani işte Araplarla Kürtler, kültürel ve inanç ortaklığı da olabiliyordu. Ama biraz Azerilerle Kürtler tümüyle böyle o süreçlerde, şimdi çok uzun zaman oldu, koştum. Ne durumdalar bilmiyorum ama seçimlere baktığımda belli bir mesafe aldıklarını görebiliyoruz. Bizim dönemimizde şeydi, dinsel anlamda da kültürel anlamda da hiçbir, siyasal anlamda da hiçbir şekilde yan yana gelemiyorlardı. Çok az mesela, hani işte Kürtler, Türk öğrencileri, Kürt gençleri genelde işte devrimci, solcu oluyordu. Azerilerin işte sağcı oluyordu. Biz hani Azeri bir solcu gördüğümüzde şaşırıyorduk böyle şey yapıyorduk, hoşumuza gidiyordu. "A, bak Azerileri de kazandık" falan. Orada iki halkın ortak yaşamı kirvelik düzeyinde bağlar sürdürüldü. Bu kirvelik de biraz şeydi tabi yani işte bir Azeri kızını bir Kürde vermek istemiyordu, işte yedi sülalesi mi? Neyse işte, bir yerlerde yanacaktı. Kürtler de aynı şekilde işte, Şiilere kızımızı verirsek bizim de bilmem ceddimiz yanacak falan. Tırnak içinde, bu hikâyeden öyle başlayan bir süreç vardı. Tabi ben lise bire kadar Iğdır'da kaldım. Ortaokulda, yani doğrusu sekiz kardeşin, abim okula gidiyordu, iki ablam hiç okula gitmedi, çok feodal bir aileydi. Yani Sünni Kürtlerin ya kızlar başı açık olmaz, okula gitmez, örnek olur, kötü örnek olur, tırnak içinde falan. Öyle bir şey vardı, sülale vardı daha doğrusu, geniş aile. Ancak çekirdek ailemde gerçekten her şeyi anneme borçluyuz. Annem farklıydı. Yani annem gerçekten çok mücadele etti. Bir de bizim Kürtlerde aşiretçilik de vardı. Yani baba tarafı başka bir aşiret, anne başka bir aşiret. Anne başka bir aşiretten, baba tarafına gelince, bir de hani orada da yabancılık da var, bir dışlama da var, şu bu falan derken, ee ben çocuklarımı koruyayım, çocuklarımı işte okutayım, çocuklarına iyi şeyler yapayım falan. Hep bu mücadeleyi yapan bir kadındı. Tabi bizim o zaman bir Karadenizli aile memleketimize taşınmıştı.

Sanıyorum kereste işi ya da fırın işi yapıyorlardı. Onların çocuğu okula gidiyordu. Benim de abim iki yaş benden büyük, okula gidiyor ama ben sürekli abimi dinliyorum, karıştırıyorum, ediyorum falan. Abimden, çok şeyler de öğrenmişim yani aslında, okuma yazmayı öğrenmişim. Bir tek sorunum okula gitmekti. Okul için de tabi bir onay lazım. Yani büyük ailenin, işte amcamın, bilmem hacı amcamın falan onayı gerekir. Annem beni aldı bir gün, benim saçım başım dağınık, yani işte bir sürü çocuk, hangi birine yetişsin falan. Tuttu elimi, gittik okula. Gittik işte, herkesin üzerinde siyah önlük var, ama ben pijamalarla gitmişim. Ama o kadar çok mutluyum ki. Yani gülerek her tarafa bakıyorum. Meğerse öğrenciler de ben pijamalarla geldim diye, gittim diye böyle garip garip bakıyorlar falan. Yani neticede annemin sayesinde orta, ilkokula başladım. Başarılı bir öğrenciydim. Çok hırslıydım. Diyordum ben okuyacağım. Ama bu arada da gerçekten işte amcamın, işte bizim şu anda 75 yaşında olan abiler, ya kuduruyorlar. Ya tek örneksin yani böyle, babama sürekli baskı yapıyorlar. "Okuldan al" falan filan. Tam ortaokula geleceğim, ortaokulda tabi, araç kullanmam gerekti. Yani minibüsle gidip gelmem gerekiyordu. Mecburen erkeklerle yan yana oturacağım. Yani ortaokul öğrencisi düşünün kaç yaşında falan. Bu mesele oldu. Bu mesele olunca, bu tabi sorun oldu. Sorun olunca da o yıl büyük amcam Hacca gitmek... yani Hacca gitti. Hac dönüşü, sanıyorum o dönem işte, kışa denk gelen bir zamandı, işte yolculuk falan herhalde çok uzun sürmüştü. Adam yolda üşütüp zatürre olmuştu. Zatürre olunca tabi biz de solcu olmuşuz o arada, okul, ortaokul öğrencileriyiz ya. Sürekli çatışmalardayız, sürekli işte taş atıyoruz birbirimize, ufacık, ufacık çocuklar.

Amcam hastaneye götürülüyor, doktorlara götürüyor falan. Ya bu diyor yatması gereken bir hasta, yatacak. Yani bir tedavi olması gerekiyor, düzenli iğne, ilaç falan derken, sonra işte bizim kitaplarımızı sürekli muhafaza eden bir doktor abimiz vardı. Biz hani giderdik oraya, bırakırdık muayenehanesine falan. Doktor da çok nam salmıştı yani her şeyi iyi bilen bir doktor falan. Benim babam amcama şey teklifinde bulunuyor ya diyor ki "bir de "****" götürsün." Çünkü aynı doktora amcamı götürmüşler, doktor "hayır, bu hasta işte Erzurum'a gidip, yatış hastasıdır" falan demiş. Yani, babam da tabi o erkeklerin içinde, "****" derken, herkes kuduruyor, ya olur mu falan filan. Biz koca... getirir, koca adamlarız diyorlar. O zaman amcam teklifi kabul ediyor. Amcam "tamam, gelsin" falan. Ertesi günü bir minibüs geldi, herkes bindi, şapkalı, kasketli, amca, amcaoğulları falan. Amcayı aldık doktora gittik. Doktor tabi beni görünce "ooo, karakız" falan dedi. Ben de tabi çok zayıf böyle şey cılız mılız. Saçımı okşarken amcamın yanındaki, amcamın oğullarını görünce fırça attı, "ya," dedi, "ben size demedim mi? Bu hastayı buralarda perişan etmeyin. Bunu götürün işte, bir yatırın" falan. Sonra ben dedim ki doktora, ismini de vermek istemiyorum, ben dedim hani amcamı ben getirdim falan. Güzelce bir muayene etti. Ondan sonra bana dedi "bak kara kız" dedi "amcan" dedi, "bir tedavi uygulayacağız, sana iğne yapmasını da öğreteceğim, iğnesini de sen yapacaksın." "Tamam" dedim. Ve ben sabah akşam 60 tane iğne amcama yaptım. O hacı amcam sayesinde bana bir özgürlük alanı doğdu. Ya, çünkü hani işte, küçücük bir kız işte diyor, kötü örnek olacak falan. Tabi zorlandık, morlandık. O arada tabi çatışmalı bir süreçti. Yani hakikaten Iğdır'da yüksek düzeyde çatışmalar vardı. Her gün birbirini gençler bıçaklardı, işte kızlara tuzak kurulmaya çalışılıyordu, özellikle solcu kızlar. Lise sağcılarının elindeydi. Solcuları sokmuyorlardı, dövüyorlardı, ediyorlardı falan. Lise birdeyken işte 12 Eylül olmak üzereydi, İstanbul'a geldim, geliş o geliş. Çok az gittim. Çünkü bir ortaokul öğrencisi orada aranmaya başlandı.

Sürekli evimize gittiler, ailemi rahatsız ettiler, adres istediler. Ben de o tip öğrencisiyim. Yani, benim işte solculuğum Ecevit'in posterlerine, halkla, halkça Ecevit'le başlayan bir solcuyum. Belli bir süre hani o işte aradıktan sonra hiç gitmedik. Son zamanlarda, işte bu seçimler falan biraz güzel gidince seçilen arkadaşlarımızı ziyaret etmeye falan gitmiştim ve 80'den beri İstanbul'dayım. İstanbul'a gelirken de hocam, tabi hem okumak istiyorum ama ağabeyim var, abimle aramızda iki yaş fark var. O yani hani genç çocuk, işte ben de yani gerçekten şeyim. Bir de evde de hani biraz okula da gidiyorum ya, ilkokula gidiyorum, işte ortaokulu bitirmişim, narinim, biraz böyle hani iş yapmıyorum, güç yapmıyorum, öyle bir şeyle falan İstanbul'a gelince hiçbir ilişki yok. Hiç kimseyi tanıımıyorsun, hiçbir akraba yok. Sağ olsun, abimin patronu, Selçuk Kız Meslek Lisesi'ne kaydımı yaptırdı. Çünkü ben orada liseyi, düz liseye gidemiyorum MHP'lilerin elinde, mecburen ilk kez bir şey açıldı, meslek lisesi açıldı. Ben de hani geri kalmayayım diye orada kaydımı yaptırdım, buraya gelince de yine meslek lisesi falan ama ben meslek lisesini sevmedim. Yani nakış bölümüydü, yani sıkılıyorum, o tip ben bir şeyler öreceğim falan. Çok sıkıldım. Çok sıkıldım, aradan işte biraz süre geçti, tabi bu arada çalışmak zorunda da kalıyorum. İşte abimin arkadaşları beni bir atölye, tekstil atölyesine veriyorlar. Ben gidip orada işte bana şey diyorlardı, işte "çayı yap, kek getir, bilmem sigara al" falan, bu işlerdi. Aradan bir süre geçti, abim asker olmak zorunda kaldı, gitmek zorunda kaldı ve ben tek başıma İstanbul'da ne yapacağız? Sonra işte aile bireylerinden bana dahil edildi, "****" den daha küçük kardeşim falan. Ya direndik, ayağımızın üstünde kalmaya çalıştık ama zaten hani direngen bir ruh vardı. Ben ortaokulda radyo dinliyordum. Yani sürekli yani televizyon vardı evimizde, televizyonu ama biz hani o haberleri çok dinleyemiyorduk. Demek ki orada bir muhalif kanal varmış, şu anda hatırlamıyorum, radyo dinlerken işte DİSK eylem yaptı, grev yaptı, şu yaptı falan. Bir bilinç de yok. Yani hani tamam, babam çiftçi. Biz, hani bizim tarlalarımız var, bir emeğin ne olduğunu biliyoruz, solculuk da hani böyle bir şey diye, onu da biliyoruz fakat şey diyordum ya keşke bu DİSK'te ben de bir çalışsam. Ama bu benim gerçekten çocukluk hayalim. Hani derler ya çocukluk hayalin neydi? İşte hemşire, öğretmen değil, ben de DİSK'te çalışmak isterdim, hayalim oydu. İstanbul, tabi İstanbul'da bu sefer yine işte, küçük de olsa birtakım ilişkiler gelişti. O zaman SHP falan kurulmuştu, üyelikler falan vardı, oraya oradan oraya koşturuyorlardı. Yani orada bir mutabakat da vardı ya, herkesin orada kendisini ifade etme falan. Öylece bir bağımsız sendikayla tanıştım. Yani hiçbir ek yok, toplu sözleşme yapmıyor falan. Apartman görevlileriyle yani hani ilgileniyor, oradan hukuk bürosu gibi işte üyeliklerini yapıyorlar, bir avukat var, işte tazminat hesaplıyor falan. Ya çok ilgimi çekti. Çünkü bir sendika var ya hani DİSK'e giden, yoksa ..ak.. orası var. Zaten o zaman da DİSK kapalıydı hocam. Öyle, öyle bir sınıf bilinci de bu sefer gelişti. Sınıf bilinci gelişti, ben onlara katkı sundum, gittim geldim çok uzun süre. Yani karşılıksız bir emekle. Hem bilincim gelişti hem de sınıfı tanıdım. Mecidiyeköylüyüm diye, o dönemlerde işte en çok kadınlar bu işi yapıyordu, apartman görevi, yani kapıcılık. Taksim, Kurtuluş, Mecidiyeköy, Şişli genelde Erzincanlı yani işte Sivaslı kadınlar bu işi yapıyordu ve dehşet düzeyde bir sömürü vardı. Yani, o kadınlar hem evleriyle hem işte o dönemlerde bilirsin mahalle kahveleri de vardı. Eşler, hep böyle kahvedeydi geç saatlere kadar falan. O kadınlar hem ev temizliklerine gidiyorlardı, kendi evleriyle uğraşıyorlardı, çocuklarıyla uğraşıyorlardı, kömür kalorifer yakıyorlardı. Yani günde nereden baksan bir ton kül çıkarıp, bir ton kömür atıyorlardı. Valla böylece de kadın emeğiyle tanışmış oldum.

Sonra, "****" açıldı. Bu açılınca tabi herkeste bir heyecan, bulunduğumuz ortamlar bunu hep konuşuyor, tartışıyor. Bizim o hani gidip geldiğim kurum şey diyor: "Biz" diyor, "****" le görüşeceğiz, görüşeceğiz "****" Sendikası. Bize hani bir şube versinler, hazır üyeliklerimiz de var," hani işte böyle bir hevesle bunlar bir görüşme ayarladılar. O görüşmede ben de vardım. Yani hani o ortamda tesadüfen böyle gitti, bir genel sekreter vardı, çok mütevaziydi. Çünkü hiç sendikacı işte bilmiyoruz, tanımıyoruz. Bir de hani büyük sendika falan. Kulakları çınlasın, Eskişehir'de bir İngilizce öğretmeni idi, ama sanıyorum belediyeye olan ilişkisinden dolayı "****" üyesiydi. 12 Eylül sonrası da genel, ilk genel sekreteri oldu. Böyle hani ben de bir şeyler söylüyorum ya adamcağızın dikkatini çekti. Döndü, ekibe dedi ki oradaki kişilere "bak" dedi, "bu" dedi, "kardeşimizi de" dedi "eğer listeye alırsanız" dedi, "biz size" dedi, "müteşebbis şube atayacağız." Ondan sonra tabi bu adamlar hani şaşkınlığa da uğradılar, ben de tabi çok şaşkıyım. Bana şey dediler, "ya işte kimlik falan ver" dedi, "bir yerde" dedi, "sigorta yapacağız seni." Ben tabi hiç bilmiyorum nerede? Ben de sanıyorum bir iş hanında falan. Çünkü o iş kolunda olmam lazım sendika yönetimine girmem için. Sigortamı yapmışlardı, bir aylık. Ondan sonra ben tabi "****" Sendikasında, müteşebbis şube heyeti olarak atandım. Atandıktan sonra işte o şube başkanlığı görevini yürüten kişi birtakım nedenlerden dolayı sendikadan ihraç edildi. İhraç edilince ihale bana kaldı. Yani bana kaldı. Çünkü işte yönetimdeki arkadaşlarımız hep apartman görevlileri, ben on parmak daktilo biliyorum, beceriyorum, yazıyorum, çiziyorum falan. "Ya" dediler, "senden başka kimse bu işi yapamaz." Atölye, oraya gelmeden önce ben tezgahçılık yaptım, on parmak daktilo yani bir yerde mutlaka memur olacak falan, on parmağın avantajı da oradan geldi. Hala klavyem F'dir. Şu anda yani F'i kullanıyorum. Böylece "****" Sendikasında hocam göreve başladım. Hareketli süreçlerdi, siz de hatırlarsınız. Yani işte bir taraftan 'cumartesi oturma eylemi' yeni yeni başlamıştı. Sendikalarda bir hareketlilik vardı ve ben eşimle, yani o da orada tanıştım, cumartesi eyleminde. Tabi, benim yani hiç aklımda şey yok, yani evleneyim, barklanayım falan yok ya! Ben mücadele edeceğim, devrimciyim (gülüyor). Ya hoca bırak yani hani tek bir şey takmıyordum, bir takı takmıyordum. Şimdi diyorum hani işte 45' inden sonra ben böyle koca koca takılar takmaya başladım falan. Diyor ki "bastırdığımız duygular birden alevlendi." Dolayısıyla hani evliliğe karşı çıkan biriyim. Fakat ben şube başkanı olunca, benim ailem kalabalık, aile apartmanları var, işte dört kat, her bir katta bir kardeş. Saat bir gün dokuzda gittim yani hem de karşıya gittim, geç kalmışsın falan. Ya görene dedim toplantım var, görene dedim toplantı var. Yani kimse bir şey demese dahi, bir bilinçaltı ve yetiştiğimiz ortamlardan kaynaklı hesap verme bilinci bayağı böyle beni sarmış, sarmalamış falan. Böyle bir durum da var. Bizim başkanlar kurulumuz oluyor yani çeşitli illerde, Ankara'da, Ören'de, bilmem başka yerlerde falan. İlk başkanlar kurulumuz Sinop'ta olacaktı. Tabi yani gitmek zorundaymışım. Ben valiz maliz yaptım, e şimdi ben nasıl gideceğim? Hani tek başıma o kadar erkeğin içinde, bir de otele kalacağım. Olacak şey mi? Bir kere ben hazır değilim. Ben hazır değilim ama bir de kendi kendime bir dış ses, birisi de bana engel olsa. Ondan sonra dediler ya gitmesen olmaz mı? Ben de valizi koydum olur dedim, gitmedim.

İlk başkanlar kuruluna gitmedim, ikinci başkanlar kurulu altı ay sonra oldu, yazı geldi, yani hani katılmak zorundasınız falan. Bir de ben tek kadınıym ya, yani hiç kimse kimseyi tanımıyor falan. Sonra işte tabi

katılmaya başladık. Yine dönüyorum, eşimle nasıl hani işte tanıştık. Ya sürekli eylem, etkinlik, o cumartesi biz eyleme gidiyoruz ama kenarda köşede bekliyor. Çünkü müdahale var. Bir bakıyoruz, adamın biri geliyor böyle elini kolunu sallayarak, sallayarak, ceketin kollarını kıvrıyor falan o "****" ler etrafında oturuyor, biz de böyle etrafta toplanıyoruz. Ya kendi kendime şeyi söyledim ya bu adam muhtemelen kayıp yani ya bir kaybı var, ancak yani böyle hiç acı da yok bu adam da. Çünkü bayağı şey falan. Meğerse işte sinemada oyuncu, aktör ama "****" Sendikasında başkanlığı yapan bir arkadaş.

İnsan Hakları Derneği ve bilmem işte başka başka yerlerde falan. Bir gün bir karar oldu dediler ki "biz Cumartesi Anneleri'ni, ziyarete gideceğiz. Yani ailelerini ziyaret edeceğiz." O zaman da "****" başkandı. Ben de biraz eskiyim (ay, iyi olmuyor şeyim çıkıyor ortaya (gülüyor)). Tabi dediler "bütün yöneticiler gelsin." İşte şube başkanları, yönetim kurulları falan. Biz de gittik o gün. Gerçekten hani katkı olsun. Çünkü o dönem çok saldırı vardı yani oraya. Oradan da çıkınca bu sinemacı tayfa dediler ki "hadi gidelim işte, bir çayımızı için." Rahmetli Sabahat Abla vardı, Sabahat Türkler, Kemal Türkler'in eşi falan. Çok birlikte vakit de geçirdik, beni de çok seviyordu. Ondan sonra hani biz gittik, işte daracık bir yer vardı, bize çay ikram ettiler. İşte bu sefer sordular kim kimdir? Nerelisin? Falan filan. O arada, arkadaş da bana böyle gözünü dikti dedi ki "Nerelisin?" Falan. Ben de "İğdır" direkt Kürtçe yani "Sen Kurmançı biliyor musunuz? Hani Kürtçe biliyor musun?" "Biliyorum" falan. Sonra bu adamcağız çok ilgi gösterdi. Neyse, biz çok zorlandım ya ben hani evlilik, hiç istemiyorum ama kalabalık aile de hiç istemiyorum. Yani ben çünkü eğer bu mücadeleyi vereceksem benim biraz daha özerk olmam lazım. Biraz daha bağımsız olman lazım. Ayrı ev tutmam mümkün değil. Kime, ne izah edeceğim yani? Sonra dedim ya, bu adamı çok tanımıyorum ama, başıma ne gelecekse de bir deneyim ya. Bir deneyim, olmasa da şimdi hesaplarım da var, bunu tabi aileyle paylaşacak bir hesap değil, onlarla, onlardan habersiz. Bir cumartesi eylemine katıldık. Gelinlikli işte, oraya gittik. Yani öyle de karar aldık. Çünkü gerçekten o da çok iyi bir mücadeleciydi falan. Çünkü sürekli orası müdahale, sürekli gözaltı falan olunca, yani böyle toplandık, sizin gibi değerli arkadaşlar buraya dediler ki orayı sahiplenmek lazım. Biraz kamuoyu ilgisini de çekmek lazım falan. Biz oraya gittik ama bir tek işte basın çok fazlaydı. Hatta yabancı basın da vardı. Bize bir tek saldırmadılar. Küfrettiler, köpeklerini saldırdılar, işte şu yaptılar, bu yaptılar falan. Biz cumartesi eyleminden bütün ailelerle birlikte, biz şey yapmadık, yani düğün falan değil, bütün ailelerle birlikte gittik, Beyoğlu şeyde, Gezi Parkı'nın orada şey vardı, nikah dairesi vardı. Gittik, orada nikahımızı kıydık, bir de dediler ki "ya cezaevi" dedi, "şey var, cezaevinde tek tip kıyafet zorunluluğu getiriyorlar. Bütün tutsaklar direnişte." "E, ne yapacağız?" "Bir de onlara gidelim." Ya ne benim yakınım var cezaevinde ne eşimin yakını var. Yani, hani böyle açık görüş yapacak bir pozisyon yok. Tabi, İHD var. Ayrıca, İHD'liyiz ya. İsmail Hoca, İsmail Beşikçi Hoca vardı o zaman, Metris'te. Gittik, hocayı ziyaret ettik. Dedik bütün tutsakların direnişi şahsında işte sizi ziyaret ediyoruz. Çiçeğini verdik. Böyle bir evlilik başlangıcı oldu ve hala devam ediyor hocam. 5 Ekim 1996. Hala devam ediyor. Çok da iyi gitti. Yani hakikaten, yani ben kadın mücadelesine çok çok uzağındaydım, feminist bilincim yoktu. Hatta feminizm denildiği zaman ben bilmiyorum, teorisini de bilmediğim için, bırak bir tanıdığım dahi olmadığı için, erkeklerden duyduğum kadarıyla, ya işte şey erkek düşmanlığı falan, böyle şekilde. Ama bu arkadaşım gerçekten şey yaptı yani kendisi de bir Kürt olmasına rağmen ev işi iş bölümümünden tutun, şunu

diyebilirim, gerçekten öyle ya hani oradan yani bana bir basınç gelseydi, her şey benim üstüme kalsa, zaten yürütemezdim, bırakıp kaçardım. Sağ olsun. Ütüyü de yaptı, yemeği de yaptı, bulaşıkları yıkadı yani bana mesela güvenmezdi iş konusunda. Yani işte, kahvaltıyı hazırladı falan. Benim de işime geldi, hoşuma gitti (gülüyor). Böylece sendikacılık başladı ve ben çok şey olmasın ama, ukalalık olmasın ama çok iyi bir sendikacıydım. Tek başına sendikacıydım. Gerçekten tek başına. Çünkü sendikalarda siyaset var, sendikalarda ne yazık ki hemşericilik var, sendikalarda ne yazık ki mezhepçilik var. Hele bizim sendikalara dışarıdan baktığında diyorsunuz ki bir aydınlanma yuvası. Belki sizler değil ama bir başkaları bunu diyebilir ama öyle değildi, öyle değildi. Çok uğraştım. Hiçbir şekilde kabullenemedim. Ben bu sefer tabi bütün başkanlar kuruluna katıldım. Kürsü kullanmayı, her seferinde kullandım. Hem dedim kendimi geliştireyim, hem de yani hani ben bu mücadelenin içindeysem erkeklerden asla geri kalmamalıyım. Onlardan daha doğru, daha güzel cümleler kurmalıyım, daha iş, iyi iş yapmalıyım, kendimi o şekilde şekillendirmiştim. Başkanlar kuruluna ben ilk gittiğimde, daha 150 kişi, o zaman çok kalabalıktı "****" Sendikası. 12 Eylül sonrası bir açılmış, sonrasında işte Türk-İş olduğu gibi üyeler oraya geçmiş. Bakma biraz şimdi şubelerimiz azaldığı zaman, 100 ün üzerindeydi şubemiz, şu anda 45. O da hani AKP'ye üyeler geçti ya. AKP'li belediyelerde biz örgütlü değiliz. Ve gidiyorsun koca koca herifler içerisinde, tek başına, ben önce şey yaptım yani hani kadın olarak görünmemek için elimden geleni yaptım. Sürekli koyu giydim. Onlar işte takım giydi, ben takım elbise giydim. Yani, saçım boyamadım ya işte mesela benim patlıcan moru bende bir ukde olarak kalmış. Saçımı işte niye ben... Çok sevdim, boyayamadım. Saçımı boyarsam ben o erkeklerin arasında görünürüm falan. Yapmadım, erkekler gibi simsiyah görünmeyeyim, belli olmayayım, böyle devam etti. Ama her oraya erkek de yani kavga ediyor birbiriyle, küfrediyor birbirleriyle, o parmak sallıyor "işte ben yalancının, işte anası avradı..." Böyle böyle. Hocam ben dayanamadım. Dayanamadım, e gencim de hepsi koca koca herifler, oturduğum yerden birden kalkmışım, bir feryat ettim "lütfen" dedim. "Yani bu kürsü emeğin kürsüsü" dedim. "Hesaplaşma yani, hani kişisel hesaplarınızı burada yürütemezsiniz, bir de bu dilinizi değiştirmek durumundasınız. Ben sizin küfürlerinizi dinlemek için burada değilim." Ben çıktım. Yani salonu bıraktım, çıktım. Orada ilk sendika içi direnişim başladı. Başlayınca da tabi düşmanlarım da çoğaldı. Çoğaldı, daha sonraki başkanlar kurulumuzda, aynı adamlar şey demeye başladılar, "ya dua et de işte başkan buradaydı. Yani "****" Başkanın hatırı için bunu diyemiyorum" falan. Bu sefer, böyle böyle, fakat geldiğimiz noktada gerçekten hepsi efendi. Ben küfür kullanıyorum şimdi kürsüde. Yani hakikatten benim dışımda kimse şu anda başkanlar kurulunda küfürlü kimse konuşmuyor. Ben de işte, "ahlaksız, alçak," böyle "şerefsiz" diyorum (gülüyor). Yani erkeklere küfreden, cinsiyetçi gibi değil.

Sendika o düzeye geldi. Sendika o düzeye geldi ama "****" tabi bu arada da "****" Kurucu Genel Başkan. Zaten 12 Eylül sonrası, açıldığında da hani toparladı ama başkanlık yapmadı. Ondan sonra tam altı tane daha genel başkan seçildi. Yani yedi genel başkanımız vardı, ben altısıyla da çalıştım. Altısıyla da çalıştım ama hiçbiri beni sevmedi (gülüyor). Yani gerçekten hiçbiri beni sevmedi, çünkü hani şeydi ya, onlar "ya işte biz kadınların olmasını isteriz, misteriz" falan. Mesela DİSK'in bir kongresinde, şey yaptılar, hani bana bir şey dediler. "Ya sen de aday ol, bilmem işte, şu ol, bu ol..." falan. Orada tuttular, "ya işte sen bir kadınsın,

divana geç." Meğerse divan da oturan da tüzüğün düzeyine göre herhangi bir organa aday olamıyor. Ve ben hani tüzükte de bak işte, orada bir kadın falan. Sonra, ismini vermeyeceğim ama sizde tahmin edersiniz, genel başkan aday oldu, çıktı şey söyledi, "ya," dedi, "bi Avrupa'ya gidiyoruz" dedi, "orada kadınlar çok, kadın sendikacılar bayağı var, ya aramızda bir kadın hani aksesuar olarak da olsa, çok iyi" falan. O, kaçtı? Sanıyorum 2004'tü falan. Çok etkilenmişim. Yani hakarete uğramış saymıştım kendimi. Ben bir kadını. Yani bu işi kadınlar daha iyi yapar. Hiç aksesuar değilim. Ne heriflerin parmaklarının arasındaki tespih ne de kravatın iğnesi falan. Çok tepkilenmişim. Sonra sendika içi benim böyle erkeklere karşı, bilmeden ama hiçbir feminist kadınla tanışmadan, bir kadın direneci, bir kadın örgüt üyesi olmadan, alttan alttan böyle bir tepki gelişti bana. Bu tepki üzerine, tabi şey yaptılar, yani onlar şunu ister, kadın gelsin, otursun, şık giyinsin, makyajını yapsın, benimle birlikte rakı da içsin, ondan sonra benim dediğim kararlara da onay versin, yanımızda işte süs, aksesuar falan. Bunları tercih ettiler. Yani zaman zaman bunu hayata da geçirdiler, çok uzun ömürlü olmadı. Benim de burada kalmamam için envai çeşit yöntemlere başvurdular. Yani bugünkü siyasetin yani halt etmiştir falan. Onlara kısa kısa değinmek istiyorum. Gerçekten benim için bir yaradır. Ayrıca bu muhtemelen bizden sonraki jenerasyon izleyecektir. Yani bu işlerin bu kadar kolay olmadığını, eğer bundan sonra da daha kolaylı bir şekilde götürseler de gerçekten bunun bir altyapısı, bizim de payımız olmuşsa benim için bir onurdur vurgusunu yapmak isterim, altını çizmek isterim. Bir şey yaşadım ama yani öyle böyle değil. Kongre zamanlarında kongrelerimizden ediyorlar. Birilerini dışarıdan görevlendiriyorlar, git diyor. İşte bir de bizim konut işçileri şubesi olunca, İstanbul'un her tarafında örgütlüyüz. Belediyelerde kişilerimiz öyle değil. Eğer Şişli'deyse, Şişli Şubesi, Beşiktaş'taysa, Beşiktaş Şubesi ama benim Kartal, Maltepe'de, Sarıyer'de de Beylikdüzü'nde de üyelerim var. Fakat bu üyeler de yani konutlarda çalışan işçiler de öyle şey ki, mesela Maltepe'de Amasyalılar var. Amasya grubu. Biri gitmiş, akrabasını getirmiş, akrabasını getirmiş falan orada yani işte diyelim 100 tane işçi varsa bunların işte 90'ı kesin Amasyalıdır ve hepsi akrabadır. Ben mesela orada diyelim işte Sünni veya Alevi neyse, hemen birini buluyorlar. Ya bu işte, kadın Alevi ya da Sünni nasıl bize başkanlık yapar? Ya da bir kadın? Yani biz kendimiz yapalım falan. Bu yöntemleri çok kullandılar ve bu şey yaptı sendikaya zarar verdi. Ben çok üzülüm, bunları toparlamak adına bayağı emek verdim, birkaç sene geçti aradan ama sendika büyük zarar gördü. Bir kopuş yaşandı. Başka hangi yöntemleri yapıyorlardı hocam? Yine yönetimde işte adam diyor ki "ya sen benim hemşerimsin" diyor. "Sen ol" diyor ya. "Ben seni istiyorum" diyor. E, ne yapalım? Ne edelim? Falan. Fatura düzenleyip, yani işte fatura. Ben de bu sendikada hocam hayatında son iki senedir fatura yapıyorum. Yani yaptık, fatura yapıyorum derken sendika için yapmış olduğumuz harcamayı sendika ödüyor. Yani ben 24 yılı bitiriyorum, hep kendi cebimden yaptım. Hep kendi cebimden. Yani niye bunu yaptım? Niye burada kaldım? Tabi onu da anlatmak, izah etmekte gerçekten hem zorlanıyorum hem de ne kadar hani bunun inandırıcı tarafına, kimler inanır? Ama benim çoluğum yoktu, çocuğum yoktu, bakmakla yükümlü yani hani annem, babam falan ama hırs yaptım. Çünkü sürekli orada muhalifler var ve ben işte gidiyorum siteler, lüks yerler, 30 işçiyle bir araya geldiğimde orada çay, kahve içmek daha pahalı. Ve ben bunları kendim ödedim. Sendikadan almış olduğum maaşımın mübalağasız yani dörtte ikisini veriyordum. Dörtte ikisini, her ay düzenli veriyordum ve kimse de sormuyor. Ben hani eşim de biraz bunu görüyordu ya, görüyordu bazı bana şey diyordu, e çekil, bırak. O kadar çok uğraşma, yok diyordum. Hani bu olmaz

yani, bu değil, ben hani mücadele vereceğim. Ve gerçekten mücadelemi bu şekilde sürdürdüm. En sonunda bunlar tuttular, yani hani baktılar burada başarılı olamıyorlar, faturayı hani tutturma falan. Adamlar diyor bu kadın, bütün her şeyi kendi cebimden veriyor. E şimdi biz hani gelip bana şey diyorlar, "ya, yazık, günah" diyor. "Sen niye cebinden harcıyorsun. Bir fatura yapıp gönderelim." "E" dedim "be arkadaşlar, ben senelerdir bunu yapıyorum. Bugünkü mesele değil, bugün sizin getirdiğiniz o fatura beni kurtaramayacak ki." Yırttım attım. Meğerse orada şu yapılacakmış, o faturayı biz gönderirsek ya bana şey diyecekler "ya, işte fotokopi çekmişsin." Fotokopi ne kadar? 250 lira. Olur mu 250 lira fotokopi? Falan. Orada beni hani işte, ya düşünsene, sicilimi karalayacak, düşün onun adı işte tabiri caizse hırsızlık. Ve ben de tabi hiç bundan haberim yok. Fakat işte ilkesel olarak zaten göndermemişim. O mu beni kurtaracak diye yırtmışım zaten. O geçtikten sonra aradan iki, üç geçti hocam, aynı bu adamlara şunu söylüyorlar, "ya bu kadından kurtulmamız iyi olur, işte bu olmadı, başka bir şey, ne yapalım?" Falan demişler kendi aralarında. İki adam, o dönemde her ikisi de 65 yaşındaydı. Genel merkeze dilekçe yazıyorlar. Çünkü genel merkez bunu organize ediyor. "Bizi dövdü" yani bu. Başka bir şey yok. Şimdi bana deseler ki işte ya bu kadın erkeklerle falan... Mümkünâtı yok, kimse inanmayacak. Hırsızlıkla yapacaklardı onu da beceremediler, o da olmayınca ee biz ne yapalım?" Diyelim ki bu kadın bizi dövdü. Hocam disipline verilmişim, başkanlar kuruluna gittim, orada duydum. Başkanlar kurulumuza, Dersim'de oluyor. Dersim'de o dönemlerde ..ak.. çeşitli baskılar vardı. Bir gıda ..ak.. dönemi vardı. Bizim o zaman genel başkanımız Dersimliydi. Çıkartma yaptı sendika oraya. Çıkartma yaptı, işte gidelim hem demokrasiye katkımız olsun. Çok güzel, şık bir hareket falan. Ve işte bende yolda disipline verildiğimi duydum. Çok üzüldüm. Yani o kadar... Kahrolmuşum. Ya disipline veriliyorum falan. Şimdi ertesi günü biz başkanlar kurulu, Dersim'de çok büyük bir salon vardı, hepimiz böyle doldurmuşuz orayı. Tabi bir de bir haftalık program var. Orada işte yiyeceğiz, içeceğiz, Dersimli esnaflara hani kazandıracamız. Birinci gün işte Genel Başkan açılış konuşmasını yaptı. Açılış konuşmasını yaptıktan sonra, "evet" dedi, "konuşmak isteyenler isim yazdırın" falan. Tabi herkes yazdırınca ben de tesadüfen üçüncü, dördüncü sıradayım. Birinci günün daha ilk oturumundayız. Benden öncekiler konuşmalarını yaptılar. Alkışladı millet, geldi, oturdu falan, ben çıktım. Ya ben de ne bileyim, böyle içimden geldi. Kürtçe bir selamlama yaptım. Yani işte geldiğiniz için teşekkür ediyoruz, hoş geldiniz falan filan. Kürtçe bir iki cümle falan. Bu arada bizim genel başkan böyle, Divan kurulmuş ya, adamlar hep oturmuş. "O ne o?" "E," dedim. "Başkan hani sizi dedim Kürtçe selamlamak istedim, yani bu jestinizden kurulumuzu, sizi." "Lütfen" dedi, "Türkçe" falan. "Tamam" dedim "Türkçe." Türkçeye başlar başlamaz bizim genel başkan da avukat, hukukçu. Tabi zaten beni sinirlendirdi. Yani konuşmamı kesti ve benim hani disipline de verildiğimi biliyor, dosya önünde, ben direkt oradan başladım. Yani hiçbir örgütlememiş, sendikal faaliyetlermiş, yani hükümetin işte dünyanın baskıcı politikalarıymış falan. Bunların hiçbirine değinmeden, direkt başladım. "Sayın genel başkan" dedim. "Siz biliyor musunuz? Bu sendikanın tüzüğünde kimin disipline verileceği bellidir. Bellidir yani sendikal ilkeleri ihlal eden, işçi hakkını ortadan kaldıracak faaliyetlerde bulunan, işverenle iş birliği yapan, ahlaki bir takım işte sorunlar yaşayıp sendikaya helallik getiren, bunlardır" dedim. "Eğer" dedim, "ben birini dövmüşsem, birini darp etmişsem, bu adam size değil ya bunlar" dedim işte o zaman, şeyi dedim. "Türkiye Cumhuriyeti'nin polisi var, savcısı var, hâkimi var, siz hukukçusunuz bu işleri iyi biliyorsunuz falan" dedim, "oralara gitsin." Ama

ben bunu bir hırsla söylüyorum. Kürsü yüksek, boyum kısa hocam. Yani böyle hiçbir tarafı göremiyorum. Ondan sonra söyledim, oturdum. Söyledim, oturdum, bu genel başkan birden ne olduysa, dediler "fenalık geçirdi, bilmem şu oldu, kriz geçiriyor" falan. Salona hemen bir ara verdiler. Ya o kadar adamın içinde, kimse birisi gelip benim yanımda durmuyor, benim, kimse selam vermiyor. Ya ben tabi şey gibisin. Yani hani suç işlemişsin, ama yani hani ateş gibisin de seni yakalanıyorlar, böyle bir pozisyon. Oturuyorum ben tabi, ben de sigara içiyorum, sigaramı içtim, insanlar yanımdan geçiyor kafasını kaldırıp bakıyor, hep de erkekler bunlar. Sonra baktım adamın biri geldi, böyle benim gibi kısa boylu falan, çakır gözlü, esmer, geldi, "Başkanım," dedi. "Seni tebrik ediyorum ben" dedi. "Kars Şube Başkanı bilmem kim "falan. "Çok güzel konuştu" ve adam da yeni, benim dediğimi de çok fazla bilmiyor aslında, biz orada çatıştığımızın da çok farkında değil ama o herhalde selamlama kısmında kalmıştı. Benim çok güzel (gülüyor) konuştuğumuzu söyledi. Neyse aradan bir dört saat falan geçti. Genel başkan ancak toparlandı, kurul bu sefer başladı. Adam bir şey demedi, şey dedi. "Evet" dedi, "konuşma sırası" dedi. Sırayla isim çağırdı. Herkes kalktı, feragat etti. Herkes kalktı, feragat etti. Benden sonra kimse konuşmadı. Şimdi orada bu adamlar çıkıp konuşacak ya, ya Genel Başkana diyecekler ki yani kadın haklı. O, o da cesaret ister. Ya da hani işte oradan ben haklıysam, işte "****" haklı diyecek yine cesaretleri yok. Hocam hepsi konuşmadan feragat etti ve kimse konuşmadı. Genel başkan aldı sazi eline, tabi bana nasihatlar, bana hani aba altından sopa göstermeler. Yani bilemem ya, yani şimdi oradaki işte benim ruh halimi siz düşünün falan. Bunları atlattık. Bunları atlattık, döndük, geldik, aynı ekip, aynı ekip biraz daha uzun kaldı. Zaman zaman aralarında yönetim değişir. Hocam bu sefer şey dediler, biz dediler, tabi biz bu arada toplu sözleşmeler yapıyoruz, yani o kadar zor ki gerçekten benim yaptığım iş. Diğer sendikacılar, bu ister hani kamu da ister özel de olsun, iş günü içinde, mesai saati içinde toplu sözleşmeye gider toplu sözleşmesini yapar, gelir. Benim öyle değil. Benim işçi diyor ki "akşam toplantı yapacağız." Çünkü yani şeydir, gün ortasında zamanı yok, sendikalı değil, örgütlemeye gideceksin. İşveren diyor ki "toplulu sözleşmeyi" diyor, "akşam" diyor, "dokuzda" diyor, "görüşme" yaparız. Şimdi diyor ben işte hastanede doktorum, birisi diyor öğretmenim, birisi diyor işte işim, gücüm var. Gece gidiyorum, toplu sözleşme yapıyorum falan. Ve bu toplu sözleşmeler de yakın mesafeler değil. Yani İstanbul'un her tarafına gidiyorsun. Tabi bu arada gittiğin zaman da sendika herkese bir araç da veriyor. Yani hani hepimizin aracı var hala işte telefon hatlarımız, yani bu nimetlerden de faydalanıyoruz. Tabi ben o arada, toplu sözleşmelere gidiyorum ya, bakın, bu aslında başka bir şey yani hakikatten, sebeplerinin araştırılması, hem psikolojik olarak araçla, erkeklerin bu egosu, bu iktidar psikolojisi, belki acaba hani aradan işte, 10 sene, 15 sene geçmiş, değişebilir mi? Değişmeyebilir mi? Değişmemiştir. Değişmemiştir. Yani işte hala HDP'de, kadın mücadelesinin çok şey noktasında olan, olduğunu bilen erkekler hala tecavülden parlamentoda bunlar zikrediliyorsa, yani yapıldıysa, birisi eşine şiddet hala uygulama cesaretini gösterebiliyorsa, demek ki o zamanki zihniyetle bugünkü zihniyet aynıdır. Değişen bir şey yok. Ondan sonra şey yaptılar hocam, aracımı aldılar. Yani zihniyet derken, benimle uğraşmıyorlar. Yani ben aracı aldıkları zaman ben şimdi gece işte iki de geliyorum, üçte bazı toplantı, ben evime nasıl geleceğim? Beylikdüzü'nden Beyoğlu'na nasıl geleceğim? Kartal'dan Beyoğlu'na nasıl geleceğim? Hani senin bu olanağının neyle bağını koparmak, işte o toplu sözleşmeleri engellemek, bu işçinin mağduriyetini, yani hani resmen mağduriyete giriyor falan. Ya bunları yaşadık. Bir kongre zamanı

geldi. Tabi bir buçuk sene böyle devam etti. Kongreye yakın bir tarih olduğu zaman şey yapıyorlar. Yani işte orada tamam, tabi aracını veriyoruz ama bir şartla, bizi oylayacaksınız. Tamam. Bir şey daha çok önemliydi, yaşadım, onu, şey pardon unuttum.

Yani bunları anlatınca geriye gidiyorum, tekrar yaşıyorum, öfkem yükseliyor. Ya, yani hani hakikatten şey hocam, böylece işte, disiplin, disiplin kısmına gittim. Disipline verdiler beni, gittim ben hani disiplinde ifademi... Disipline giderken çok kötü koşullardaydım. İşte eşim, bypass ameliyatı olduğu günü ben disipline gittim. Doktorla konuştum. Bilmem bilirsiniz, tanırırsınız belki, "****" Genel Sekreterliğini yapmıştı bir dönem. Arkadaşımızı kaybettik, bu yaklaşık sekiz sene önce falan. İyi bir hukukumuz vardı, bir de sağlıkçıydı, geldi, dedi evet dedi, o da biraz böyle hırslıydı benim gibi. Ben dedi seni çok iyi anlıyorum dedi. Zaten "****" şey de olacak, yani çıktıktan sonra yoğun bakımda olacak dedi. Sen gelinceye kadar falan ve ben hastaneden eşofmanla, terlikle gittim. Yani hani orada öfkemi kustum, geldim. Ya ben çok önemli bir şey yaşadım da o arada, yine unuttum ben bunu söylemeyi. Ha! Ha! Bu arada da hocam o aracı verdiklerinde dediler ki "yani hani bir şartla" falan. "Asla" dedim. "İsterseniz" dedim "aracı vermeyin. "Yani hani ben, ben hani siz size oy verecek, size destek verecek bir fiil gösterin ya. Siz bunu yapacaksınız. Benden baskıyla veya tehditle şantajla değil. Siz davranışınızla, niyetinizle yap, yani bunlarla yani biz size destek verelim" falan. Tabi o arada işte biraz iyi olmaya çalıştılar, kongre sonuna doğru baktılar yine desteğimiz yok, tek tabi biz desek vermeyeceğiz, bizi izleyen şubeler de var. Yani alttan, böyle hani hayranlık duyan, mücadele, mücadelene hayranlık duyan çok erkek var. Yani bunlar hani etkiliyorsun. O anlamda şey yaptılar bu sefer. Tabi, baktılar bizden hayır yok hocam, bütün iş verenlere, apartman yönetimlerine bizim üyelerimizle ilgili mektup gönderdi sendika. Yani şunu söyledi, çünkü adamlar O zaman toplu sözleşme olmayıp da tek tek ben üye olayım? Ya olur ya başıma bir iş geldiği zaman beni sahiplenen falan amacıyla sendikaya üye olmuş ve sürekli irtibat halindeyiz ve bu insanların iş verenlerine resmi, antetli mektuplar gitti. "Sizin işçiniz, bizim sendikamıza üyedir. Çalışıp çalışmadığını devamıyla ilgili bize bir cevap." Hocam o zaman onlarca işçi çıkarıldı. "Vay! Siz sendikalısınız, haberimiz yok" falan diye. Binlerce üye istifa etti. Yani çok şey bir şey değil mi? Ben çok kötü hissediyorum kendimi, falan.

Hocam ben hiç yılmadım ya. Ve ben bunları tek başıma ya şimdi işte yönetim diyoruz ya yönetimdeki arkadaşlarımız da ister istemez bu işi yapan arkadaşlar hiç farkında değiller, hiç farkında. Zaten bunu gördüklerinde bu sendikada onlar da kalmayacak, yani kalmayacak. Bu, öyle ya, bu kadın gerçekten özverili, fedakâr hani çalışıyor, bu kadını yok eden bir sendikadan bize mi hayır gelir mantığıyla onlar da hani, farkında değil, hissettirmiyoruz falan. Böylece çok uzun bir şekilde biz dedik ki "bu sendikaya devrimciler, sosyalistler mutlaka yönetime gelmelidir, mücadelesini vereceğiz." Ve öyle yaptık ve öyle yaptık, devrimci bir başkan seçtik, getirdik. Bir devrimci başkan seçtik. Bu devrimci başkan. Ya ama onu da seçerken gerçekten çok hırpalandık. Tehdit ediliyoruz, baskılarla uğraşıyoruz, işte bir sürü bir sürü bi şeyler. Ekonomik olarak çok mağduriyeti yaşıyoruz. Ya biz mesela sendika, yani o dönemin yönetimi, biz tabi sendika diyoruz ama ne yazık ki o dönemin yönetimi muhalif şubelerin listesini çıkardı. O muhalif şubelere şeyi söyledi, bunların başında da zaten hani ben geliyorum, çıban başıyım, maaşlarımızı vermiyor.

Yani 4 maaş biriktiriyor, bir tane gönderiyor (gülüyor), üçü içeride kalıyor. Bununla da yetinmiyor, o arada bizim şimdi sistemi oluşturdular, gidiyoruz benzini dolduruyoruz, neydi o, o sistemin adı? Neyse. Hani depoyu gidip dolduruyoruz ya, taşımatik, şimdi taşımatik sistemi var, o zaman yok. O zaman tabi biz cebimizden alıyoruz. Ya kredi kartımızla benzin alıyoruz, bir de o arada hani faaliyet alanımız çok geniş, onu da vermiyor. Yani böyle bir gariplik yaşanıyor falan. Neyse. Biz devrimciyi seçtik ama öyle böyle değil, seneler sürdü bu devrimci arkadaşımız, devrimci yönetim, devrimci kadınlar falan. Ya hocam baktım devrimciler daha beter! Daha beter! Ben bu devrimcilere dedim ki "bakın arkadaşlar, benim yaşadıklarımın siz hepsine tanıksınız ve onun için hep beraber birbirimizin yanında yer aldık. Dedik ki bu anlayış gitsin. Yani, siz de maaşlarınızı eksik alıyordunuz. Ha, bana yapılanlar, size çok yapılamadı ama yaşadık. Ama" dedim "yani bizim gerçekten, benim artık bu mağduriyeti ortadan kaldıracak kesinlikle bir şeyler yapılması lazım. Her şeyden önce dedim bir şube, şubeye bir personel tahsis edin. Ya ben akşamları çıkıp gidiyorum, abimden katkı alıyorum, abim geliyor beni dışarıda bekliyor, eşimden katkı alıyorum. Eşim geliyor beni arabalarda dışarıda bekliyor. Ben toplantılardan çıkacağım ya ve ikinci imza şart." Bazı biz hani öyle şey oluyor ki toplu sözleşmeye katılıyorsun, tek işçi adına bir sözleşme yapıyoruz. İşçinin imzasıyla hani, ikinci imzayı falan diyorum. Bu devrimci arkadaşta dedim, "ya bize işte şubemize mutlaka hani hem araba kullanmasını bilecek hem hani benim işimi kolaylaştıracak bir arkadaş alalım." Tabi, seçilmeden önce "tamam" dediler, bunlar geldikten sonra (gülüyor), bir personel vereceğiz ama isim getirdiler bana. Ben o isimleri de biliyorum. Çünkü, onların işte radikal siyaset yapan, sendikayla alakası olmayan insanlar. Ben dedim "kusura bakmayın, çalışacağım arkadaşları ben belirleyeyim, siz yapmayın. Çünkü siz, sendikacılık yapmamızı istemiyorsunuz, bunları önermekle" falan. O zaman dedi "sana" dedi "personel, mersonel yok." Aynen böyle. Ve biz devrimcilerle bu sefer tabi sözde "****" toplanıyor, işte fikir alışverişi yapıyoruz, ediyoruz. Mesela ben bir şey söylediğim zaman hoşuna gitmiyorsa, adam, toplantıyı yöneten devrimci başkan "arkadaşlar bir dakika" diyordu, herkes biz bekliyorduk ki bir şey diyecek, "arkadaş feministtir ha! Ona göre dikkat edin." Bakın, konuşmayı keserdi, hakikatten ben de diyordum acaba ne oldu? Bir dakika diyordu "bak! Arkadaş feministtir" Ve bunu da en radikal solcular yaptı. Neyse, bu solcular sendikadan maaş alan, bir sürü bankamatik falan personel oluştu ve solculardan birinin de birinin de eline kirasını ödeyerek ben bir tane personel çalıştırdım. Yani, daha doğrusu bir arkadaş hani sendikayı da biliyordu, bu işleri de biliyordu, dedim "ya, işte mağduruz yani sonuçta bu işi bizim, gidip gelmemiz lazım. Artık eşim bypasslı, rahatsız, bana katkı sunamıyor, bu da benim aile meselem değil" falan. "Gelin" dedim, hani "birlikte çalışalım biz" dedim. "Genel başkanla da konuşuruz, yönetimle de konuşuruz..." Ama ben adama şunu söyledim. Dedim ki "bir sene" dedim, "ben senin maaşını vereceğim." Bir sene hocam, kendi cebimden, o devrimci yönetimin olduğu dönemlerde koca bir sendika ve ben kendi cebimden onun, o personelin parasını, maaşını verdim, söz verdiğimiz tarihe kadar da yerine getirdik. Bu sefer onlar, o solcular çocuğa dediler ki "ya işte şey yapma, özellikle sana maaşı yapmıyoruz, o bıraksın gitsin, sen geç yerine." Ya böyle çetrefilli işler ve hepsi gitti hoca. Yani, bu yaş..., bana bu sorunları yaşatan herifler kaybettiler, öldüler, suçlandılar, başka şeylerle suçlandılar, işçi tarafından yuhalandılar. Ya bunlar bu şekilde gitti. Tek, tek, kelaynak kuşu gibi, o jenerasyondan bugüne kadar ben kalmışım. Şimdi ben niye...Hani tabi bu bir mücadeleydi, gerçekten isteyerek bunu yaptım, ki yapmam da gerekirdi, kendimi hiç

affetmeyecektim. Bunu bunu yaparken biz tabi... Evet diğçerleri, hepsi gitti. Yani gidenler de hocam şunu söyleyeyim, yani gerççekten bizim sendikamızın para politikasını beğenirim. Yani birileri geldi, yedi de içti de falan o başka bir şey. Ama genel politikası iyidir. Üyenin maaşının üstünde para almayacaksın. Yani bizim de şu anda almış olduğumuz maaşlar, üyelçerimizin, ha, şu anda üyelçerimiz bizden fazla alıyor. Yani hani bir kısım belediyelerde işte 9.000, 10.000 maaş alan üyelçerimiz var. Bizim üstümüzde, bayağı bir üstümüzde maaş alıyorlar. Ve ben bu parayla şey yapmadım işte sendikal faaliyetler, üyelçere çeşitli şeyler, kısmi, işte ailem, annem, babam bu şekilde harcadım, hiç para biriktirmedim, hiçbir şeyim yok. Şu anda oturduğum ev eşimin işte, ..ak., böyle bir 40-50 yıldır benim evim falan diyor. Onun evini işte paylaşıyoruz. Bir tek bir şey aldım, üç sene bundan önceydi veya dört sene bundan önce 130 lira bir kredi ççektim, bir günde 2 artı 1 daire aldık. Yani başka da bir şey almadık. Fakat bırakıp giden adamlar, adamlar apartman yaptı, yazlıklar aldı, bunları yaptılar. Sendikanın aracı bu heriflerin piknik alanıydı, memleketlerindeydi, düğünlerinde, derneklerinde. Ben hala toplu taşıma kullanıyorum. Hala toplu taşıma. Yani bu bilmiyorum başka bir şey, yani evle iş arası benim tramvay ve otobüs, hem seviyorum ben yani özel araç da beni rahatsız ediyor ama faaliyetlere gittiğın zaman olmak zorundasın. Hem saatler hem uzaklık hem de kurumun ciddiyeti adına. Öyle ya, yani işçi de "a, bak sendikam geldi." İşte araç. Araçta iş veren, "a, bak işte sendika" falan. Biraz bu işler böyle yürüyor falan ama diğçer şeylerde ben asla sendikanın aracını özel şahsıma kullanmam, asla. Ya böyle de bir ilkeselliğim devam etmiştir. Sendikanın araçları çok kötü kullanılır. İki yılda, üç yılda bir değışime uğrarken bütün herkes şeyi söylüyor, diğçer başkanın arabası güzel hocam. Çünkü sendika topluca filo olarak veriyor ya bir şirkete, yani işte herkes çok kötü kullanıyor, işte haraptır, kilometresi fazladır falan. Bir tek bizim kilometremiz hem düşük hem temiz. O arada parası olup da almak isteyen şube başkanları önceden genel merkeze başvuruyor, Kayseri, bu Kayseri şubesi olabilir, bu bilmem Trabzon şubesi olabilir, "ya biz başkanın arabasına" diyor, "talibiz, alacağız" falan. Yani güzeldi. Bu işte, burada hocam şeydir, yani hani gerççekten kadın olmanın özellikleridir. Yani tasarrufçusun, dürüstsün, ya biz bu insanların yani hani affedersin kanalizasyonda, işte bilmem çöp toplayan, apartman temizleyen, hastanede o işte atık şeyleri toplayan insanların vermiş olduğı parayla biz maaş alıyoruz ya. Ben onun için korkarım yani şey anlamında değıl, inançsal olarak söylemiyorum, vicdanım benim hani rahatsız eder. Biz o paraları böyle şey yapma hakkına sahip değıliz. O anlamda gayet vicdanım rahattır yaptığım işten dolayı. Böyle bir bu sürece kadar geldik.

Tabi bu arada da hocam bu faaliyetleri yürütürken de zaman zaman bağımsız davrandım. Sendikayı da takmadım, çünkü doğru şeyler yapıyordum, sendika dış biliyor ama ben biliyordum ki onun üzerinden bana saldırdığı zaman ben de ben de saldıracağım ama kamuoyu benim arkamda olur. Hangi kamuoyu benim arkamda olur? İşte demokratik çevreler, kadınlar, feministler. Yani hani ben bunu biliyordum. Bunun için ne yaptım? Mesela ben kadın eğitimi, bütün benim platformlarda ilk açılışım kadın meselesidir. Rahmetli, biz de bir genel başkanımız vardı, çok uzun süre başkanlık yaptı, şey vermiş etrafındakilere, ya herkes işte "Başkanım, başkanım siz bir şansınız bu sendikaya, çok iyi işler yaptınız, bizi barıştırdınız, kaynaştırdınız" falan. O da hep şey diyormuş "ya" diyormuş, "bu başkanla, bu kadın meselesini bir halletseydik." Yani, böyle. ..ak.. sonra bunu duyuyorum falan. Evet, kadın meselesi benim için çok ciddi bir şeydi. Hele benim

yaşadıklarımıyla birlikte. Demek ki kadınların burada sayısının çoğalması gerektiği konusunda bir fikir geliştirdi. Bu yönüyle, mücadele ettim. Yani sendikaya şey dedik "yani eğitim." Ya koca bir işte, sendikalarımızda eğitim dairelerimiz var. Profesyonel kadrolar var. Her biri nereden baksan işte beş, altı kişi istihdam ediliyor. Müdürü vardır, işte her konuyu anlatacak eğitimcisi vardır ama bir toplumsal cinsiyet eğitimimiz yok bizim. Ya eskiden kadın sayısı azdı ama şimdi artık temizlik sektörünün %50'sini kadınlar oluşturuyor. Belediyelerde gittikçe kadın sayısı fazlalaşıyor. Sitelerde kadın sayısı... Biz mesela 90 kişilik sitede yarısından fazlası kadındır. Büroda çalışan, ofiste çalışan kadın. Temizlik biriminde çalışan kadın. Dolayısıyla kadının sayısı gittikçe artıyor. Onun için siz kadını güçlendirecek, kadını mücadeleye katacak, kadını sendikaya yakın tutacak faaliyetlerde bulunacaksınız. Bunun adı eğitimidir. Bunun adı anlatımdır. Bunun adı farkındalıktır. Bunun adı hani kendini o karşı tarafa hissettirme, bire bir karşılıklı sahiplenme dürtüsünü geliştirmektir. Ve bunu hep sürekli söylerken yarıda kaldı. Yapmadılar. Aynı ..ak.. Hala da öyle. Hani mesela bir şey olduğu zaman ya diyoruz ki yapalım. Ama sizi devre dışı bırakıyorlar. Bakıyorsun işte ortalık toz dumana dönüyor. Geçenler de yani bir mevzu vardı, e, niye arkadaş? Başından konuşsak, biz bunları biz çözsük. Biz çözdüğümüz zaman işte erkekler de hadi diyelim ki zorlanmaz, zorlanmazlar. Muhatap da yani muhatap konusu da olmazdı.

Ya galiba ben karıştırmaya başladım. Ve biz şube olarak başladık, kendi üyelerimizden kadın eğitimleri yapmaya. Yani artık kadın kurumlarından destek aldık. Ama sendikaya hiç bu arada yük olmuyoruz. Ya biz sendika, yani finans istesek, desek ya eğitim yapacağız, işte şu yerde, salon şu kadar, ikram şu kadar falan dersek bir bahaneleri olacak. Tabi biz yine ona rağmen işte mesela fon alma şeyi yapıyorduk, siz bilir misiniz bilmiyorum ama gerçekten sağ olsun çok o konuda Friedrich Ebert'le, işte şuyla, buyla, ya diyor bir böyle bir çalışma yapacağız diyor. O öyle katkılarla, biz gerçekten bizim yani hani üyelerimizin bu konuda bayağı bilinçleri artmış durumda ama bu sendikanın geneline yansımıyor. Ve biz yapmış olduğumuz çalışmalardan dolayı hoca, biraz mesela dışarıyı bizi daha çok izliyor. Kendi içimizde biz bunu izleyemiyoruz. Dışarıyı mesela tarih epey de var, sanıyorum 2000... kaçtı ya? 2016 falandı ya da '15'ti, Afganistan'a gittim. Yani hani orada Friedrich Ebert Afganistan temsilciliğinin, bir daveti üzerine. Orada da sendikal faaliyetler, yani o belli durgunluktan sonra bu çatışmadan kaynaklı. E bu da yeni yeni işte bir faaliyetler falan o dönem başlamıştı. Burada da tabi işte onun üzerinde bir destek var. Fakat onlar da şey diyor, "eğer örgütlenecekseniz de hani size benzeyen ülkelerin modeli, şuyu, buyu..." falan işte. Teklif geldi, dediler ki "yani, hani dokuz, on gün gelebilir misin?" falan. Valla eşim de endişe duydu, çevrem de endişe duydu, ben hatta eşimle, ailemle hiç paylaşmadım, vizeyi aldıktan sonra yani dedim "gidiyorum." Ya, nasıl oluyor?" falan. Ya, işte IŞİD, kaçırma, bilmem şu, bu... Olsun. Gittim, ben orada 10 gün o kadınlarla birlikte kaldım. O Friedrich Ebert'in başında bir kadın vardı, Alman bir kadındı. Bana dedi ki "ya" dedi, "moralin bozulmasın" dedi. "Çünkü, hani ilk etapta biz" dedi "10-12 kişi falan belirlemiştik, biraz" dedi "Afganlar tembel, duyarsız" dedi. "Yani hani ilgi görmeyecek, ikinci günü hani" dedi "sayı düşer, üçüncü gün düşer, sakın ha! Moralin bozulmasın" falan. Tabi ben hem anlam veremedim. "E" dedim "Ne yapayım? Gelmiyorlarsa da keyifleri bilir" falan. Ama şey, biz 13 kişiyle başladık, 21 kişiyle bitirdik. Orada dolu dolu dokuz gün ve yani bizden, gerçekten hani sonuçta tabi kadından kaynaklı birtakım sorunları var. Bir de hani

bize benzer şöyle bir sorun var, yani aynı masada çalışıyorlar, kimin kim olduğunu bilmiyorlar. Yani orada da çeşitli etnik kimlikler var. Yani işte Tacikler var, bilmem Hazarlar var, şu, bu var. Bunu da birbirlerine söylemiyorlar. Bir de birisi hükümet yanlısı, birisi bilmem... Neydi o şeyin? Taliban yanlısı falan. Bu konuda da hani kaygılılar, birbirlerini hiç tanımıyorlar. Ve aynı masada çalışıyorlar, asla yakın değiller, şüpheyle bakıyorlar birbirlerine. Ve hocam, dehşet bir şey düzeyde hikayeler çıktı. Dehşet düzeyde hikayeler çıktı. Ondan sonra bu sefer onlar geldiler. Hâlâ görüşüyoruz falan. Döndük işte aynı şey, pasta yaptık. Bu şeyin ilgisini çekmişti, Hollanda Sendikası ..ak.. dikkatini çekmişti. Onlar bizi çağırıyor. Biz oraya giderken Belarus'tan tutun da Tunus'tan, Brezilya'dan, Honduras'tan kadınlar falan, sendikalarda mücadele eden kadınlarla bir araya geldik falan. Ya bir baktık ki gerçekten kadınlar istese yeter ki güçlü birliği yapsın, yeter ki gerçekten sendikalara, örgütlere arka çıksın falan. Ya güzel çalışmalarımız oldu. Bu hâlâ da devam ediyor. Bu pandemi olmasaydı ben mesela kafayı koymuştum. İngiltere'yi çok görmek, ya İngiltere'yi değil de (gülüyor), İngiltere İşçi Sendikası'nı, çok merak ediyordum orayı. Oraya gitmeyi çok hani istiyordum, hedefimde de vardı, böyle bir ayarlama falan da yapmıştım. Şimdi biz mesela yakın bir tarihte yine Hollanda Sendikası bir kadın ağı var. O kadın ağı, işte birlikte çalışmış olduğu diğer ülkelerdeki kadınlarla bir Zoom üzerinden toplantı yaptık. Herkes yaşadığını, işte ülkesindeki sıkıntıları, kadınların yaşam koşullarını falan aktardılar, anlattılar ve bunları, bunları yapıyoruz. Bunları yapıyoruz ama biz isteriz ki bunları yaparken de kendi sendikalarımızdan daha etkili, daha yetkili bir güçle yapalım.

Şimdi mesela geçen gün bir arkadaş yine karşılıklı şey oldu. "Ya" dedi. "Merkez yöneticisi niye hiç seçilmediniz bunca zamandır? Olmak ister miydiniz?" Falan. Yani tabii ki olmak isterdim. Ama ben, olmak isterdim derken yani bir kat mertebem artsın veya apolet takayım anlamında değil. O zaman yetkilerim olacaktı. Ben, yetkilerimi kesinlikle kadın örgütlenmesine, kadın eğitime, kadın güçlenmesine, sendika tüzüğüne değiştirilmesine, o sendikada bir kadın dairesinin de oluşmasına, bir kadın dergisi çıkarılmasına, ya bir büronun oluşması, bunlara ben hani kesinlikle tarih yazdım diyorum, ya tarih yazdım. Ama hiçbir şekilde bana bütün yöneticiler şey der, "iyisin, hassın, çok saygılısın, değerlisin bizim için, ancak o kadar." Çünkü hiçbir yönetim, hani birlikte hareket ettiğiniz erkek arkadaşlar dahi tehlike görüyor. Yani, tehlikeyi şu şekilde kullanmak istiyorum, ya siz işte genel başkan olacak sa... anlamında değil! Burada mesele erkeğin sözünün üstünde daha yüksek, daha kabul görür bir söz söylerse o kötü olur. Yani onu ben hissediyorum, onu ben görüyorum. Dolayısıyla bizim oralarda yerimiz yok. Yani ortaklaşamayız. Ancak biz hani şöyle bir durum da olsaydı, doğru söylüyorsunuz. Tamam öyle olsun. Ben de değil yani. Böyle yapamadığımız için biz merkez yöneticisi bugüne kadar olmadık, ha olmayı da çok isterdim, demin dediğim gibi, gerçekten kadın tarihi, kadın sendikası yazılacaktı ki hani sendikalar artık erkeklerinki gibi erkek egemen zihniyetten arınacak, yani arındıracaktık. Biz orada gerçekten sendikaları kadınlaştıracaktık. Yani o potansiyelimiz var, o gücümüz var, işte sizin gibi değerli arkadaşlarımızla biz bunları çok rahat bir şekilde başarabilecektik. Sonuç olarak hocam çok onurlu bir mücadele verdiğimi düşünüyorum, çok zorlu bir mücadele verdiğimi düşünüyorum. Ne kadar sürdü bilmiyorum ama bu süre içerisinde parça parça, kopuk kopuk anlatmış olsam bile, sanıyorum hani siz toparlarsınız, faydalı bir arşiv olur. Onunla bu işi yapmışım, bu işi yaparken benim için hani hakikatten işte iki senem var, yani kongreye yakın bir süre.

Şimdi halen şeyleri, birtakım tabi sağlık sorunları da yaşıyoruz. Yaşadığımız sağlık sorunları da doktorlar şey diyor, işte stresten kaynaklı. E zaten bizim işimizin adı sendikacılık değil, strestir. Tansiyon var işte, siz söyleyin ya, aklıma gelmiyor, kafam durdu. Şeker, kolesterol, tiroid bunlar hep böyle stres hastalığı ve hepsinin de gerçekten ilacını kullanıyorum. O ilaçlar da beni bayağı etkiliyor. Yine de diyorum ki yani hani acaba iki seneyi beklemeden... Şimdi öyle, eşimle de şey yapıyoruz. Eskiden ya bırak falan diyordu. Şimdi, o, diyorum ki yani o da bana bıraktıysa, hesap kitabımızı yapalım, planımızı yapalım falan. Ama bir de korkuyorum. "Ya" diyorum "Ben bu alandan, nasıl ayrılacağım?" Bir korku da şey yapıyor beni. Ama yani hani eğer ayrılmasam da iki sene, pandemi, mandemi de bize bir tokat vurmazsa, iki sene daha buradayız. Yine hani işte temiz sendikacılık, ilkeli sendikacılık, yanı sıra kadın gücünün arttırılması. Tabi sevindirici olan taraf, şu anda sendikamızda kadın üye sayımız %20'lere tekabül ediyor. Bu güzel bir oran. Ancak bizim korkumuz yani biz diyoruz ki, yani hani eğitim diyoruz. "Toplumsal cinsiyet" diyoruz. Bazen öyle durumlar oluyor ki kendi kendimize verdiğimiz zararı erkekler bundan faydalanıyor, erkekler "ya bak gördünüz mü? İşte olmuyor kadın çalışması, birbirlerini yiyorlar, birbirlerine girdiler." E bakıyorsun birimiz diyoruz ki "ya işte 8 Mart hepimiz yoldaşız" falan. Artık bunlar çok eskilerde kaldı. Yani kadınların kendi iradesiyle ne yapılacaksa, eğitimse, örgütlemeyse, eylemse, kadınlar yapsın. Kadınların rengi, düşüncesi, yöntemi sendikalara sirayet etsin. İşte, sendikaların yapılarını değiştirelim. Sendikalar gidiyor, toplu sözleşme yapıyor, diyor ki "kreş istiyoruz." Oysa sendikada bir toplantı olduğu zaman çocuklu bir arkadaşımızı gelemiyor, geldiği zaman işte çocuğu sokakta, şeyde kalıyor, koridor da oynuyor falan. Bunları yapalım, bunları değiştirelim, bunları dönüştürelim. Aksi takdirde yani bu dünya çok kötüye gidiyor, Türkiye çok çok daha kötüye gidiyor. Burada en ağır faturayı, bedeli de yani emekçiler ödüyor, kadınlar ödüyor. Ben şuna inanıyorum, yani bizim dünya da güzel, yaşadığımız coğrafya, ülke de çok güzel bir ülke. Gittikçe ırkçılışma, gittikçe ayrışma, gittikçe savaş politikaları, gittikçe kriz politikaları, yoksulluk politikaları diz boyu, her tarafımızı sarmış durumda. Kendisine demokratız, ki şey, özne olarak böyle olmaları gerekiyor, "demokrasiden yanayız, eşitlikten, özgürlükten yanayız, adaleti savunuyoruz" diyen sendikalar kesinlikle önce kendi içinde eşitlik ve adalet ilkesini, üyeleri arasında, erkek ve kadın üyeleri arasında geliştirmelidir. Kadınlara yol açacak mekanizmalar oluşturması gerekiyor, tüzüklerini değiştirecekler, temsilcilikten merkeze kadar kota koyacaklar. Bazı mesela çok radikal solcular, biz konuşuruz "ya ne kotası" falan. Ya diyoruz, "sanki yani şey oldu da biz mi? Kota olsun, hiç olmazsa orada bir şansımız olsun. Sonrasını tamam, kaldıralım. Biz o güce kavuşalım hem potansiyel hem bilinç olarak, o güce eriştikten sonra zaten o hakkımızı, o yerlerimizi dolduracağız" falan. Neyse. Kadınların önünün açılması gerekiyor. Yani kadınların da gerçekten sendikalara sahip çıkması gerekiyor. Bu konuda benim mesela KHK mağduru, çok değerli hocalarımız var. Yani bu konuda kafa yoran, tez çalışması yapan öğrenci arkadaşlarımız, kafa yoran hocalarımız, yani sendikalarla kesinlikle ortak bir ilişki geliştirmeleri gerekiyor. Ya gönüllü olarak kardeşim biz sizin eğitim dairenizle temasa geçiyoruz, toplumsal cinsiyet bölümü veya kadına yönelik şiddet veya iş yerinde bilmem işte taciz, şiddet. Bunu ben, biz anlatacağız, bizim böyle bir platformumuz var, bunu yapmak durumundayız hocam. Yani şimdi biz ne dersek. Çünkü işte 20 yılı aşkıdır bunu söylüyor. Yani, zaten 20 yıl önce de söylüyordu, bugün de söylese bir şey değil. Ama bir "****" Hocam, dese ki "Ya "****" veya ya "****", size hani böyle bir önerimiz var, biz hani böyle bir

platformumuz var, bu platformumuzun bir parçası da işte sendikada ve kadınlar." Yani başka da bir şansımız yok. Eğer gerçekte, yani hep deriz ya, biz özgürleşmesek toprak, erkek, emek özgürleşmeyecek.

Tabi tabi, abimle geliyoruz, tabi o zaman valiz yok hocam (gülüyor). Biz tabi, Iğdır, çok verimli bir toprağı var. Iğdır'da pamuğundan pancarına kadar. Şimdi anlatırız, gülüyoruz o zamanlar. Yani garip annem de şey yaptı, bizim hani üstümüzü, başımızı, kıyafetlerimizi şeker ekiyoruz ya, şeker firması mı? Neyse yani kafam durdu. Yok ya, şeker pancarının işte şeyi, oradaki devletle olan ilişki yok mu? Bir de şeker veriyor sana ayrıca. Hani o Erzurum bölgesinde böyle koca koca şekerler var ya. Neyse, o şekerin bir çuvalı var. Yani böyle beyaz bir çuvaldı. Annem bizim üstümüzü, başımızı bir çuvala doldurmuştu. İşte biz o çuvala üstümüzü, başımızı getirdik. Başka hiçbir şey yok. Hiçbir şey yok. Bir, bir haftaya yakın abimle, tabi abim şeyde kalıyor, yattığı, çalıştığı iş yerinde kalıyor. Ama tabi ben hani dışarılardayım. Yani geliyorum abimin yanına, işte işin kapanacağına yakın ben gidiyorum. Abim benim başka yerde, ablasında, şurada, burada falan kaldım diyor, bir şeyler söylüyor patrona. O arada patron matron gittikten sonra abim geliyor beni parktan alıyor, getiriyor. Biz o atölye de bir hafta falan kaldık. Bir hafta kaldık, daha sonra işte bir yer tutacağız. İşte birileri yardımcı oldu. Fatih Draman'da bir ev tuttuk. Giriş katıydı. Gittik şimdi, hiçbir şeyimiz yok ama hiçbir şeyimiz. Biz o çuvalın, çuvalı söktük yani bir de giriş kat olunca, içerisi görünüyor ya, abim raptiyeyle camın üst tarafına, açık bıraktık haliyle çuval kısa ya, hepsini kapatmıyor. O alt kısmını o çuvala raptiyeledik. Biz bir müddet öyle, yani hani kimse bizi görmesin, evin içi görünmesin. Sonra işte yine arkadaşlar işte, iki tane yatak aldık, bilmem ne oldu falan. İkimiz birlikteydik. Yalnız çok zordu, çok çok zordu. Çok zordu hocam. E çocuğuz, hiç kimseyi bilmiyoruz, kimseyi tanımıyoruz. Ben, bir de ben yeteneksizim, yani hani yeme, içme, pişirme, temizlik o konuda da yani hem çocuğum hem de bilmiyorum yani. Bundan o çok zorlanmıştık.

Ha, meslek lisesinde hocam, bu arada tabi bir süre ara vermek zorunda kaldım. Çünkü hani abimin askerliği, ben hani tezgahtarlık yaptım. Tezgahtarlık yaparken de hiç hoşuma gitmiyor. Kapalı Çarşı bir gibi bir yerde bir tezgahtarlık yapıyorum. Adam şey, yani yaşıyor yani, turist kadınlar geliyor, sevgilileri geliyor. O paravanı açıyor, giyim hani değiştireyim meğiştireyim falan diye (gülüyor). Ben şimdi diyorum ne halt edeceğim falan. O arada da kafaya koymuşum, yani ben, ya bir de beni çok mesela eziyorlardı. Hani o tekstil atölyesinde çalıştığım zamanlarda da yani öğrenci muamelesi, saçım açıldığı zaman toplayamıyorum. Ya diyorum teneffüste. Yani onların çay molası falan vardı ya. Ondan sonra, oradaki işte kadınlar da yani hani mesela benden biraz daha büyük olanlar falan. Şey yapıyorlardı, horluyorlardı çabuk, şundan işte ipler böyle şey yapıyorlardı, ipler ortalıkta "Gel, hemen bunu topla" falan. Böyle bir süreci yaşadım. Hatta birisini de hiç unutmuyorum hoca, bizim şey vardı. Burada size bir şey de anlatacağım. Patronumuz, bir dakika hocam, notumu alayım, unutmayayım diye, patronum beni böyle görünce çok üzülüyor. Bana çok acıyor. "Gel, gel" dedi falan. Gittim. Adam, işte bir çizim yaptı, kumaşları üst üste koymuş. Dedi "şimdi" dedi "sen bunu kes." Yani beni herhalde kesimci yapacak. E ben de solağım yani işte makas da makas da galiba sağ parmakla, yani sağla yapılıyordu. Benim bu parmağımı yara yaptı, beceremedim. Adam bu sefer kumaşları biraz daha inceltti, biraz daha inceltti. Bana o işi yaptırmaya çalıştı.

Sırf kadınlar beni ezmesin diye (gülüyor). Dedi ki şey yani hani şöyle hissettiriyorum, yani bir de o 12 Eylül süreci tabi. Yani hani 12 Eylül olmuş. Birçok şeyin farkında değil yani hani işte gençlik yıllarımız sonuçta. Öyle bir dejenerasyon var ki, o ustabaşı herifler çok pis, çok cinsiyetçi. Mesela kadınlar şakalaşiyor yani şey değiliz, kaldıramıyoruz falan. Ben de herhalde demek ki çok rahatsız etmişim adamı, adam Kayserili. Bana dedi "hey, Karakız" falan dedi. "Eşeğe" demişler "Anan Kürt, baban Kürt, eşek küsmüş" dedi. "Bir hafta yiyip, içmemiş." Çok dokundu bana. O kadar çok dokundu. Tabi gençlik yani çocukluk, ben böyle bir cevap vermek istemezdim ama biraz bekledikten sonra, ama hırslanmışım, ben buna cevap vereceğim. Dedim, tabi aradan birkaç dakika geçti, böyle yüksek sesle, dedim "eşek haklı." Tabi herkes durdu. Orada 50 kişi çalışıyor. Çoğu da kadın. "Nasıl yani eşek haklı?" "Eşek diyor Anam Türk, babam Türk, bana niye Kürt diyorsun?" Ben de tabi orada, aslında heriften bir farkım kalmıyor ama yani sonuçta çocukluk aklı, kendimi o şekilde şey yaptım. Tabi, daha sonra ben arkadaşlardan da özür dilemesini de bilmişim yani, onu da söyleyeyim. Adam, aldı işte o şeyi, makası, peşime bir düştü hoca, ben o masa etrafında koşturuyorum, koşturuyorum. Yani şimdi hakikatten kimse yok yani, kime gidip soracaksın? O gün benim yaşlarımda bir tane kadın, daha böyle yapılı mapılı, kalktı beni böyle arkasına aldı, adama dedi, "sen" dedi, "ayıp" dedi, "çocuk haklı" dedi. "Sen" dedi, "çocuğa öyle dersin öyle de cevap alırsın" dedi falan. Ay bir hoşuma gitti. Ben ona nasıl biliyor musun? Kadının eteğinin altına gireceğim, hocam o durumdayım. Biraz daha kadının yanında oturdum, kadın bu sefer dedi ki "ya evladım" dedi. "biz" dedi "Ermeni'yiz." "Diyarbakırlıyız." Ben de hani kadın o arada hani benimle de bir iki Kürtçe konuştu ya, bi hoşuma gitti. Yani Virjin? Kürt? Yani hiçbir, yan yana koyamıyorum. Kadının adı Virjin. "Ya evladım" dedi. "İşte şu anda senin burada yaşadığını" dedi, "biz" dedi, "Diyarbakır'da yaşıyorduk" dedi. "Biz de liseye giderken Kürt çocuklar bize taş atıyordu." Oradan da bir tokat yedim, tabi böyle. Tokat derken "yav Kürtler niye böyle yaptı? Ben şimdi neyin faturasını ödüyorum?" Falan. Öyle bir şeyler yaşadık.

Liseyi, tabi ara verdim. Bu sefer meslek lisesini sevmedim ya, karma liseye başvurdum. Karma liseye başvurunca hoca bu sefer birinci sınıfta girmedığımız bir sürü işte dersler çıktı, bilirsiniz, fiziktir, kimyadır. Affedersiniz eşek gibi hem sendikadayım hem çalıştım. Hepsini verdim, lise diplomasını aldım tabi. Üniversiteyi de artık işlerin yoğunluğundan dolayı tarihlerini kaçırdım. Yani emin ol, her sene her sene "gireceğim" dedim ama tabi evde öğrenci olmayacak, takip edemiyorsun yoğunluğu içinde. Ben kaçırdım, nasip olmadı üniversitelik. Geçenlerde eşim diyor "ya takip et de bu sefer kaçırma, herhalde yine kaçıracaksın." "Artık" diyorum "yeter." "Bu yaştan sonra olmaz diyorum" falan. Ama diplomamı aldım. İşime yarar.

Yani mücadele güzeldi ya. Mücadele güzel!

Evet hocam. Ya bilmiyorum. Çünkü ben orada, ben de diyorum hani işte eşek diyor "Anam babam Türk." Yani hani o fakat orada yani hani özürümü diledim orada. Şu anda da yani hani tabi ki öyle hani ne derler? Irkçılık bir söylem oluyor, bir ötekileştirme bile hani

Yani, hocam İstanbul kadın dostu bir kent değil. Ya, ne zaman oldu? Öyle bir iddia vardı. O da hani son belediye seçimlerinde, öyle bir iddia vardı, o iddia hepimizin iddiasıydı. Ancak o iddianın olanak koşulları hiçbir şekilde oluşmadı. Yani kendi tarafımda, bizim tarafımıza baktığımız da öyle bir şey yok yani, İstanbul kadın kenti falan değil. Tam tersine, İstanbul denildiği zaman bir kadın katliamı, kadın yoksulluğu ve kadın sömürüsü, kadına yönelik şiddetin kenti olarak algılıyorum. Ben sokağı kullanıyorum, yani pandemi döneminde dahi olsa kullanıyorum. Pazara gidin akşam saatlerinde kadınlar artık topluyor. Meyve, sebze yapraklarını topluyor. İstanbul budur. Ben İstanbul'u böyle görüyorum. Yine çöplerde mesela ben bilmiyorum ama, iki kezdir bunu görüyorum, resimlendirmek istediğimiz bir şeye dokundu yani kendi kendime, hani bir tepki olsun diye. Belki kamuoyuyla üzerine bir şey yazar, paylaşırım. Ona rağmen hani bir kadının şeyi hoşuna gitmedi. Kadını orada görüyorum, İstanbulludur. Şiddetin her türlü kadına yönelik, yani nefret söyleminde işte trans bireyler İstanbul'da öldürülür. Yakın bir tarihte şeyde de Antalya'da da falan oldu. Ermeni kadın, takside dövülerek indirilen yine İstanbul'da yaşandı. Samatya'da Ermeni kadın kendi evinde katledildi, bıçaklandı. Yani, İstanbul'un en görkemli yerlerinde, ring yani o sitelerde, ring araçlarla, kadınlar rezidanslarda, şurada, burada ya, temizlik yapıyor.

Paraları ödenmiyor. Ya, bunu, bunu samimi söylüyorum, birçoğu öyledir. Paraları bile ödenmiyor. Hatta tacize, tecavüze uğrayarak dışarı atılıyor. İstanbul budur. Yani, kadın, yani kadın kenti, kadını koruyan bir şehir değildir. Bence kabustur. Yani kadınların kabusudur. Gittikçe artan trafiğiyle, artan nüfusuyla, artan yoksulluyla. Bunun altında kadın kalıyor. Rahat bir şekilde işte kaçırılıyor, darp ediliyor. Hiç tanımadığın erkeklerden şimdi gerçekten bu yaşta korkuyorum. Çünkü hiç gözetmiyor. Ne yaşı gözetiyor ne bilmem neyi gözetiyor. Eskiden Sokakta bir takım yaşanan haksızlıklara çok rahat bir şekilde itiraz ediyordum, müdahale ediyordum. Şimdi korkuyorum, onu yapamıyorum, işte, İstanbulludur, yani İstanbul bir kadın kenti, kadın dostu değil, tam tersine her türlü, kadına kötü yaşamı sunan bir şehrin ötesinde değil diye düşünüyorum.

Hocam, ben küçükken şey olmak istiyordum. Yani, başından da ifade ettim ya, Azeri, Kürt, zaman zaman bu çatışmaya da dönüşüyordu. Yan yana tarlası olan vay efendim, işte senin koyunun girdi veya suyun aktı, bilmem falan. Kavga olayı çıkarırlardı ama bunu bilinçli yaparlardı. Benim babam çok mazlum bir adamdı, hiç kavgacı değildi. Yani annem öyle değildi. Mesela MHP'liler geliyordu, bizim duvarımıza MHP yazıyordu, koca koca herifler. Ondandır annem onları kovalardı. Kovaladıktan sonra da işte bizimkilere diyordu "ben, okuma yazmam yok. Ne yazılacaksa, gelin yazın" falan derdi. Annem onu yaparken de böyle koca, hani çadır, çadır direkleri falan var ya, onlarla kovalıyordu. Ama yani babam öyle değildi, babam daha mazlumdu, daha böyle şeydi. Babamı dövmüşlerdi, gereksiz yere, keyfi yere yani hani. Çünkü hani bir düşmanlık var ya, bir de devlet çok besliyordu. O zamanlar da öyleydi. Yani, devlet yanlıları, hani Kürtlere de biliyorsun kötü çocuk muamelesi, o zaman da öyle görülüyordu falan. Devlete sırtını yaslayan, işte Kürtlerle dalga geçen, kiro diyen, bilmem işte şu yapan, okumasını istemeyen, ilerlemesini istemeyen, işte sürekli bize çoban olsunlar, bize bilmem ..ak.. olsunlar falan. Öyle bir anlayış vardı o dönem. Umarım şimdi bunlardan eser kalmamıştır. Babamı dövmüşlerdi. Ben çocuktum. Babam eve gelirken kanlar

içindeydi. O zaman demiştim ki "ya, bir gücüm olsa, böyle hani bunları işte dövüp dövüp üst üste koyabilsem. Ya da acaba polis mi olsam?" Çocukluk ya, orada şiddet, yani hani şiddete karşı o şey duygumu bastırmak için, herhalde benim şiddet yapmam gerekiyor falan.

Böyle bir şey ama daha sonra da iyi ki de yani radyo madyo dinlemişim, işte hani istemişim. Burada şöyle bir şey işte, bizi solcullaştırmaya çalışan abiler vardı. Onu da ben hani geçtim. Bize kitaplar veriyordu. İşte zaten çok az da solcu kız, Kürt kız. İşte bir tanesi işte Kars o zaman daha iyiydi. Kars solcuymdu. Kars'tan bir tane kız vardı. Bize kitaplar veriyorlardı hocam, okuyun. Ya biz de ne okuyacağız yani? Ya sokakta bak ne oldu? Falan filan. Bu varken, izlemekten başka bir şey değildi, hiç unutmuyorum, bana verilen kitapta ama daha sonrası devamı yani hani, nasıl bir kitap? Ama tekel vardı. Yani o günün tekeli mi anlatıyordu? Yani neyse. Tekeli hatırlıyorum ama hiç açmamışım. Bir hafta sonra bizim işte önümüzü kestiler, dediler "okudunuz mu kitapları?" Falan. Kimseden ses yok. Benim kitabın üstündeki şey aklımda kalmış ya, kitabın ismi Tekel. Arkadaşlar ses çıkarmayınca tabi ben biraz şey muziplik olsun diye "okuduk" dedim. "Anlat bakayım." E, dedim, ben hani işte tekel yazısı, bira, kibrit falan gibi... Tekeli bu şekilde anlatıyorum. Yani, tekel, kapital tekelin, kitabı açıp okumamışım, tekeli anlatamıyorum, ifade edemiyorum. Ya tekel hani, kibritin üstünde tekel yazıyor. Sigaranın üstünde tekel yazıyor falan. Ben, hani onu söylerken bir tokat yiyecektim. O arada bir başka abiler devreye girdi. Tokat böyle, ellerinde tabi, eli yukarıda kaldı.

Çocuk meselesine gelince hiç düşünmedim hocam ya, çok korktum ben. Yani o bebekleri görünce zaten o insanı hani korkutur ya. Ya dokunurum, kırılır işte. Çocuğa karşı böyle bir şey vardı. Sonra yeğenlerim falan oldu. Yani çok sevdim. Ben o kadar çok çocuk seviyorum ki. Çok yeğen büyüttüm yani hani, kendi çocuğum olsa bu kadar şey, özen göstermem. Yani öyle ilgilendim. Her yönüyle ilgilendim. Ama asla düşünmedim. Bir cumartesi ben nikah yaparken, tabi basın sordu yani "ne işiniz var?" Ben bir laf etmiştim orada işte şey de aynı şeyi söylemişim demiştim ki "ya bu ülkede insanlar gözaltında kaybolduğu sürece, gözaltında kaybedilecek birisini dünyaya getirmek istemiyorum." Bu, bu kelimeyi kullanmıştım. Seneler sonra bir kayıp kurultayı olmuştu. Hani ben de oradaydım diye, beni de davet etmişlerdi. İşte kürsüye çağırıldılar. Bu sözü de orada söyledim. Daha sonra "****" Hoca'nın annesi sarıldı boynuma. Yani, "Sen" dedi. "Niye onu söyledin? Olsun! Onu söylemişsen de yani yine de yap çocuk" falan. Ama gerçekten öyleydi, yani hani yani hem isteyerek mi? İsteyerek bir tercihti. Eşim istedi, eşim istedi, ben dedim "İstemiyorum." Yani bakın hakikatten öyle hani yani, başımıza ne geleceği belli değil. Şu anda dahi. Şu anda dahi başımıza ne geleceği belli değil. Ben aktif sosyal medyayı çok kul..., iyi kullanan biriydim, şimdi kestim. Hakaret davasından bir ceza aldım, beş yıl erteleme verdiler. Ondan sonra onunla yetinmemişler, karşı tarafın avukatı bir cezamı az bulmuşlar, yeniden yargılanacağım. Yani hani belki o da işte hapse dönüştürecek hani o anlamda siz böyle atmosferde, sevdiğiniz bir iş var bu işin içinde, yani hani bu o işte ilgilendiğiniz sürece zaten hani bir risk var, bir tehlike var. E, diğer taraftan da yine rahat durmuyoruz. Bak şu anda dahi o platformun içindeyiz, bu platformun içindeyiz. Yani, ben kendi kendime de şaşıyorum, diyorum yani "bu enerjim nereden?" Yani zaman zaman yetmiyor biliyorum onu. Ama yine de mesela biz bu, biraz önce konuştuğumuz kadın sendika örgütlenme meselesi, yine güvensizlikten kaynaklı,

kurumlarımıza güvensizlikten kaynaklı, önünü kesecekler, yapamayacaklar, engel olacaklar kaygısıyla, biz bir işçi birliği, kadın birliği duymuşsunuzdur şey, biz şimdi bununla ilgileniyoruz. Yani, bu kadar memleket meseleleri varken, evet bir çocuk yapabiliriz. Yani, bu çocuğa varımızı, yoğunuzu döküp, bilmem Amerika'da, Avrupa'da da hani olur ya! Çünkü, koşullar seni oraya zorlayacak, ister istemez ama yani kim ne kazanacaktı? Belki bir insan, acaba? Belki mutsuz birisi olacaktı ki, ben inanıyorum yani bizim yapımızda (gülüyor) şey olacaktık ama şu ana kadar hâlâ bir pişmanlık duymadım.

Bir de hani geniş bir ailem var. Ya işte yeğenler ya artık sanki onların hepsi benim çocuklarım. Ben, bazı kovuyorum. "Ya," diyorum "yeter! Görmek istemiyorum" (gülüyor) falan. O konuda biz henüz sıkıntı yaşamadık. Şeye de inanmıyorum, yani hani benim annem çok üzüldü, üzülyordu buna. "Ya işte bir evladın olsaydı kızım." Ya, sonuçta siz o evlada ne bırakacaksınız? Yani senin kitabına, arşivine mi sahip çıkacak? Yoo! Yani, bıraktığınla belki biraz yaşamaya çalışacak, bana bir faydası olmayacak. Yani çünkü bir hayatı olacak. Zaten şey de doğru değil, o yaklaşımda doğru değil. Ya, ben işte doğurdum, o da ben baktım, o da bana baksın. Bu işler karşılıklı olmaz da. Pişman değilim, bilmiyorum yarın ne olur? O başka bir şey yani. Ama eşim istedi, ben isteyerek, hem birisinin hayatını karartmama yani birisinin hayatına yön vermeme, engel olmama, bir de işte hem çocuk yap hem kariyer yap. Yani başından beri bu şeydir yani bir samimiyetsizlik var bir de kadının şeyidir, önceliği ne olacak? İster istemez çocuk olacak. Yani, birinden, birine feragat edeceksin. O anlamda, çocuktan da feragat edilmez, mücadeleden de feragat edilmez (gülüyor). Bence birisinden birini tercih, ben iyi yapmışım bu işte kalmakta.

Ben teşekkür ediyorum. Çok memnun oldum hocam. Çok memnun oldum, çok teşekkür ediyorum.